

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Miep Bos

[REDACTED]
[REDACTED] WELYSTAD

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

mr. drs. R.G.P. van Slijpe
senior jurist
T 070-4568518
M +31(0)6-21160245
rob.van.slijpe@minienm.nl

Ons kenmerk

IENM/BSK-2014/230436

Bijlage:

Verslag van de hoorzitting

Datum 4 november2014
Betreft Beslissing op bezwaar wijziging vergunning Intervet
(GGO IM 09-004/03)

Geachte mevrouw Bos,

Bij brief van 28 juni 2014, ontvangen op 10 juli 2014, heeft u mede namens de Stichting VoMiGEN en de Gentechvrije burgers, een bezwaarschrift ingediend tegen mijn besluit van 3 juni 2014 met kenmerk GGO IM 09-004/03, dat op 18 juni 2014 bekend is gemaakt in de Staatscourant (nr. 16801). Het betreft een wijziging van de vergunning van Intervet International B.V. voor de introductie in het milieu van genetisch gemodificeerde organismen.

Met deze brief wordt op uw bezwaarschrift beslist.

Verloop van de procedure

Met uw brieven van 10 juli 2014 en 18 juli 2014 heeft u het bezwaarschrift aangevuld.

Bij brief van 14 augustus 2014 heb ik de ontvangst van uw bezwaarschrift bevestigd. U heeft het bezwaarschrift van 28 juni 2014 op eigen naam ingediend en ondertekend, maar u heeft ook ondertekend voor Robert Verlinden, Stichting VoMiGEN. Verder heeft u vermeld dat het bezwaarschrift ook namens Wieteke van Dort, Stichting Ekopark, Stichting Natuurwetmoeders en de Gentechvrije burgers, Europees Consumentenplatform is ingediend. Als bijlage bij het bezwaarschrift heeft u een handtekeningenlijst overgelegd. Op deze lijst zijn de voorzitter (T. Tromp) en de penningmeester (M. Lieve) van Stichting Ekopark alsmede de voorzitter (A.L.J. van Niekerken-de Wilde) en de secretaris (E.M.T. Mast) van de Stichting Natuurwetmoeders opgenomen. In een bijlage bij uw brief van 18 juli 2014 staat (ook) Wieteke van Dort vermeld op een handtekeningenlijst.

In mijn brief van 14 augustus heb ik u gevraagd om duidelijkheid te verschaffen over de personen en organisaties namens wie u bezwaar heeft gemaakt en om de benodigde machtigingen te verstrekken. Ook heb ik u gevraagd om nadere informatie over de belanghebbendheid van die personen en organisaties.

U heeft per e-mail van 15 augustus 2014 bericht dat Wieteke van Dort, Stichting Ekopark en Stichting Natuurwetmoeders als afzonderlijke bezwaarmakers moeten worden aangemerkt, omdat Wieteke van Dort en enkele bestuursleden van deze stichtingen op de handtekeningenlijsten zijn vermeld.

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/230436

Per e-mail van 18 augustus is aan u bericht dat Wieteke van Dort, Stichting Ekopark en Stichting Natuurwetmoeders als afzonderlijke bezwaarmakers worden aangeschreven.

In uw e-mail van 27 augustus 2014 heeft u verwezen naar een brief op uw website. Het betreft een brief van 26 augustus 2014 met een aanvulling op het bezwaarschrift. In de bijlage bij die brief wordt informatie gegeven over de activiteiten van de Gentechvrije Burgers en Stichting VoMiGEN. Aan u is per e-mail van 4 september 2014 bericht dat de correspondentie in de bezwaarprocedure in principe via de post dient te verlopen.

In een brief van 30 augustus 2014 heeft Stichting VoMiGEN een standpunt gegeven over het belanghebbende-begrip.

In uw e-mail van 30 augustus 2014 heeft u het bezwaarschrift aangevuld.

In uw brief van 15 september heeft u het bezwaarschrift aangevuld. In bijlage 4 heeft u de brief van 26 augustus 2014 opgenomen waar u in uw e-mail van 27 augustus 2014 naar had verwezen. Bijlage 9 bevat de statuten van Stichting VoMiGEN.

Bij brief van 17 september 2014 heeft Stichting VoMiGEN een machtiging toegezonden. Daarin wordt u gemachtigd om namens deze stichting de bezwaarprocedure te voeren.

In uw brief van 18 september 2014 heeft u het bezwaarschrift aangevuld. In de bijlage zijn machtigingen opgenomen van een aantal bezwaarmakers, waarin zij u machtigen om namens hen de bezwaarprocedure te voeren.

Bij uw e-mail van 21 september 2014 heeft u twee uittreksels uit het Handelsregister toegezonden. Het betreft uittreksels voor Stichting Ekopark en Stichting VoMiGEN.

Bij brief van 22 september 2014 heb ik gereageerd op uw e-mail van 21 september 2014 en op de brief van Stichting VoMiGEN van 17 september 2014. Ik heb u er nogmaals op gewezen dat de correspondentie in principe via de post plaats dient te vinden. Verder heb ik u erop gewezen dat voor Stichting VoMiGEN alle correspondentie via u, als gemachtigde van Stichting VoMiGEN, dient te verlopen.

In een brief van 26 september heeft Stichting VoMiGEN een nadere toelichting gegeven op haar bezwaren.

Op 30 september 2014 vond de hoorzitting plaats bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Daar heeft u mede namens de Stichting VoMiGEN en de Gentechvrije Burgers het woord gevoerd op basis van een pleitnota. Het verslag van de hoorzitting is bijgevoegd.

Ontvankelijkheid

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/230436

Inleiding

In de pleitnota die u tijdens de hoorzitting heeft voorgedragen heeft u voor wat betreft de ontvankelijkheid een beroep gedaan op het verdrag van Aarhus. Hieronder ga ik eerst in op de ontvankelijkheid in relatie tot dat verdrag. Vervolgens bespreek ik op basis van twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: Afdeling bestuursrechtspraak) en de door u ingediende stukken achtereenvolgens de ontvankelijkheid van u, Stichting VoMiGEN en de Gentechvrije burgers.

Verdrag van Aarhus

Het Verdrag van Aarhus heeft mede betrekking op de toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden. Het Verdrag sluit niet uit dat het nationale procesrecht criteria hanteert voor de toegang tot de rechter, ook niet waar het gaat om milieuorganisaties (zie artikel 2, vierde en vijfde lid van het Verdrag). Zoals bepaald in artikel 9, derde lid, van het Verdrag van Aarhus is sprake van toegang tot de rechter wanneer ook wordt voldaan aan de eventuele in het nationaal recht neergelegde criteria. Het vereiste van belanghebbendheid op grond van artikel 1:2 van de Awb, is zo'n criterium dat Partijen bij het Verdrag kunnen hanteren in hun nationale procesrecht.

Uw ontvankelijkheid

Op grond van artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 2 mei 2012 (201011273/1/A4) over beroepen tegen de vergunning van Intervet International B.V. (GGO IM 09-004) als volgt geoordeeld over de belanghebbendheid van u (woonplaats Lelystad) en een andere appellante (woonplaats Den Haag):

"Vaststaat dat (...) beiden op grote afstand wonen van de gemeente Sint Anthonis. Niet aannemelijk is dat (...) van de proef milieugevolgen kunnen ondervinden. Dat, zoals de staatssecretaris ter zitting heeft bevestigd, de genetisch gemodificeerde bacterie door het uitrijden van de mest op het land in de bodem en in het oppervlaktewater terecht kan komen en zich op die wijze mogelijk op grotere afstand van Sint Anthonis kan verspreiden, is onvoldoende voor het oordeel dat de belangen van (...) rechtstreeks bij het bestreden besluit zijn betrokken."

De bovengenoemde uitspraak heeft betrekking op de oorspronkelijk verleende vergunning. Ik stel vast dat de plaats van de voorgenomen werkzaamheden niet wijzigt. Enkel de wijze van dosering en toediening wordt in deze vergunning gewijzigd. Deze wijzigingen hebben (echter) geen significante invloed op de milieugevolgen van de proef. Gelet hierop acht ik het niet aannemelijk dat u nu wel milieugevolgen van de proef zult ondervinden.

De door u ingediende stukken bevatten geen argumenten die ertoe zouden moeten leiden dat u in deze bezwaarprocedure wel als belanghebbende zou moeten

worden aangemerkt. Dit leidt tot de conclusie dat het bezwaarschrift, voor zover dat door u is ingediend, niet-ontvankelijk is.

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/230436

Ontvankelijkheid VoMiGEN

Voor de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste en derde lid van de Awb, is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 2 mei 2012 (201011273/1/A4) over beroepen tegen de vergunning van Intervet International B.V. (GGO IM 09-004) geoordeeld dat het voeren van gerechtelijke procedures door Stichting VoMiGEN niet kan worden aangemerkt als het verrichten van feitelijke werkzaamheden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb. Over de overige activiteiten van VoMiGEN heeft de Afdeling bestuursrechtspraak als volgt geoordeeld:

“Wat de overige door VoMiGEN gestelde activiteiten betreft, deze zijn onvoldoende voor het oordeel dat VoMiGEN het in haar statuten genoemde algemene belang blijkens haar feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigt. Daarbij betreft de Afdeling dat het bij de gestelde activiteiten deels gaat om activiteiten waarvan niet duidelijk is of zij zijn verricht namens VoMiGEN en deels om activiteiten met betrekking tot andere algemene belangen dan het in haar statuten genoemde algemene belang.”

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft geconcludeerd dat VoMiGEN geen belanghebbende is bij het bestreden besluit en heeft het beroep, voor zover door VoMiGEN ingesteld, niet-ontvankelijk verklaard.

De door u en Stichting VoMiGEN ingediende stukken bevatten naar mijn mening geen argumenten die ertoe zouden moeten leiden dat Stichting VoMiGEN in deze bezwaarprocedure wel als belanghebbende zou moeten worden aangemerkt. Er is niet aangetoond dat de Stichting VoMiGEN nu wel voldoende feitelijke werkzaamheden verricht. Ik ben daarom van mening dat het bezwaarschrift, voor zover dat door Stichting VoMiGEN is ingediend, niet-ontvankelijk is.

Ontvankelijkheid Gentechvrije Burgers

Volgens jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak (bijvoorbeeld 22 oktober 2008, 200706377/1) is de hoedanigheid van belanghebbende niet voorbehouden aan natuurlijke personen en rechtspersonen. Ook andere entiteiten kunnen als belanghebbende worden aangemerkt. Gelet op de woorden 'degene wiens', opgenomen in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, wordt aan deze andere entiteiten de eis gesteld dat zij herkenbaar zijn in het rechtsverkeer. Uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak over Occupy Rotterdam (23 april 2014, 201302419/1) blijkt dat er sprake moet zijn van een afgebakende groep en dat het besluitvormingsproces duidelijk moet zijn. Eén van de belangrijke overwegingen om Occupy Rotterdam te beschouwen als “entiteit die herkenbaar is in het rechtsverkeer” was dat de besluiten in deze organisatie gezamenlijk werden genomen in een algemene vergadering op basis van consensus.

Over de Gentechvrije Burgers heeft de Afdeling bestuursrechtspraak in haar uitspraak van 25 juli 2012 (201102876/1) geoordeeld dat die aanduiding te onbe-

paald is, nu niet duidelijk is welke personen of rechtspersonen hiermee precies worden bedoeld. U zegt in het bezwaarschrift over de Gentechnvrije Burgers (The European GMO-free Citizens) dat het een Europees Consumentenplatform en brede burgerbeweging is met talrijke sympathisanten over de hele wereld. Die omschrijving bevestigt dat niet duidelijk is welke personen precies deel uitmaken van deze organisatie.

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/230436

Uit de door u ingediende stukken, met name uw brief van 26 augustus 2014, blijkt dat er onder de naam Gentechnvrije Burgers door u en een aantal andere "gentechnvrije burgers" diverse activiteiten worden verricht. Er blijkt niet uit dat de Gentechnvrije Burgers een afgebakende groep is met een duidelijk proces van besluitvorming. Ik ben daarom van mening dat er geen sprake is van "een entiteit die herkenbaar is in het rechtsverkeer". Dat betekent dat de Gentechnvrije Burgers niet als belanghebbende kunnen worden aangemerkt en dat het bezwaarschrift, voor zover ingediend door de Gentechnvrije Burgers, niet-ontvankelijk is.

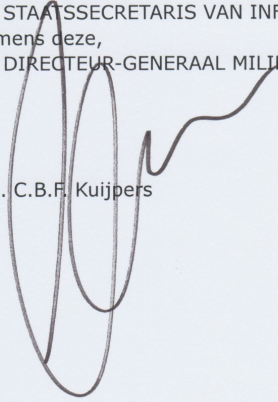
Besluit

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, verklaar ik het bezwaarschrift niet-ontvankelijk.

Hoogachtend,

DE STAATSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL MILIEU EN INTERNATIONAAL,

drs. C.B.F. Kuijpers

Nadere informatie en beroepsmogelijkheid

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/230436

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon (zie contactgegevens blz. 1).

Binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en tenminste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het beroepschrift zich richt;
- d. een opgave van redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen;
- e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het beroep zich richt.

Voor de behandeling van een beroepschrift wordt een bedrag aan griffierecht geheven.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het beroepschrift.

Digitaal loket van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Dit loket (<https://digitaaloket.raadvanstate.nl/>) biedt burgers de mogelijkheid om digitaal te procederen tegen een beslissing van een bestuursorgaan of tegen een uitspraak van een rechtbank, sector bestuursrecht. Voor het digitaal verzenden moet u beschikken over DigiD, anders kunt u niet inloggen.